

SUOMALAINEN KANSALLISPUKU

Kansallispuvut ovat uusintoja kansan perinteisistä ja yksilöllisistä juhla-asuista. Asuja käytettiin 1700- ja 1800-luvulla.

Kansallispuvut perustuvat alueensa ja aikakautensa tyypillisiin kansan pukeutumistapoihin.

Ensimmäiset kansallispuvut koottiin Suomessa 1800-luvun jälkipuoliskolla.

Längelmäen kansallispuvu on koottu vuonna 1979.

PELLAVATYTÖN LÄNGELMÄEN KANSALLISPUKU

laatikossa olevat tavarat

- **Paita, 2kpl – pienempi ja isompi paita**
- **Alushame**
- **Flammuraitainen hame**
- **Liivi, 3kpl – kaksi lyhyempää mallia, yksi pidempi malli**
- **Vyötasku**
- **Messinkinen laattakoru**
- **Villainen huivi**
- **Sukkanauhat**
- **Tanu – aikuisen naisen päähine**

Pukemisen järjestys

PAITA

- Valkoinen puolipellavainen
- Kaulus voi olla taitettuna tai tärkättynä pystyssä

ALUSHAME

- Alushameella lisätään hameen runsauden vaikutusta
- Alushame on lähes hameen pituinen, yksiväristä tai raidallista kangasta
- Alushame on valmistettu samaan tapaan kuin päällyshame

HAME

- Hameeseen ei prässätä laskoksia
- Hameen alla käytettävä alushame suojaa arvokasta flammukangasta
- Hame puetaan päälle yläkautta
- Hameen halkio on etupuolella ja se kiinnitetään vyötäröltä napilla tai nyörillä
- Hameen halkio voi olla vyötaskun alla

LIIVI

- Lyhyempi liivi sopii hyvin nuoremmalle henkilölle
- Liivin kuuluu olla vartalonmukainen
- Lyhyen liivin ja hameen välistä kuuluu näkyä reilusti paitakangasta

VYÖTASKU

- Vyötasku solmitaan vaihtoehtoisesti jommalle kummalle etupuolen sivulle, hameen päälle
- Vyötaskun koristeelliset pitkät nauhat sidotaan näkyvästi hameen päälle esille joko vastakkaiselle puolelle tai taakse

KAULAKORU

- Kaulakoru laitetaan paidan päällä
- Koruina käytetään vain pukumalliin kuuluvia koruja, ei muinaiskorujen jäljennöksiä eikä nykyaikaisia koruja
- Rannekelloa ei pidetä näkyvillä

VILLAINEN HUIVI

- Tarkoitettu käyttöön viileinä päivinä

SUKKANAUHAT

- Sukat sidotaan polvitaiepeesta sukkanauhoin
- Nauha solmitaan koristeelliseksi solmukkeeksi tai kierretään kaksi - kolme kierrosta jalan ympäri ja päät työnnetään kierrosten alle

TANU

- Tanu on aikuisen naisen päähine
- Kiinnitetään hiuspinneillä päälle

PELLAVATYTÖN OMAT ASUSTEET

- Valkoiset polvisukat
- Yksiväriset mustat kengät

Suomen kansallispukukeskuksen antamista huolto-ohjeista osa

PAITA

Jos paita ei ole kellastunut, riittää pesuveden lämpötilaksi viileä tai haalea, kädenlämpöinen vesi. Vaatetta liotetaan ensin pelkässä vedessä noin 15 min. ajan. Pesuaine sekoitetaan huolellisesti pesuveteen, ja vasta sitten vaate laitetaan pesuaineveteen. Vaate pestään kevyesti käsin puristelemalla. Pinttyneitä tahrakohtia esim. kaula-aukossa voi yrittää tehopuhdistaa levittämällä niihin hetkeksi paksua saippua- tai pesuainetahnaa (pieneen vesimäärään sekoitettua pesuainetta).

Käytettävä pesuaine ei saa sisältää optisia kirkasteita, valkaisuaineita tai hajusteita. Kaikki nämä aineet jäävät kankaaseen pesun jälkeen ja joko muuttuvat säilytyksen aikana värillisiksi (esim. vaaleanpunaisiksi) tai muuten vaurioittavat kangasta. Suositeltavimmat pesuaineet kotikäyttöön ovat esim. MiniRisk –käsitiskiainetiiviste, jota käytetään pullossa olevan ohjeen mukaan, sekä Marseille-saippua, josta vuollaan hiutaleita ja niistä valmistetaan pesuaineliuos.

Paita huuhdellaan huolellisesti ja levitetään tai ripustetaan kuivumaan vääntämättä, sillä mitä vähemmän ryppejä pesun aikana aiheutetaan, sitä helpommin vaatteen saa sileäksi.

Silitystä ei tarvita, jos vaatetta ei ole tarkoitus heti käyttää, vaan se pestään vain säilytystä varten. Paita silitetään juuri ennen käyttöä.

Jos paita on kellastunut säilytyksen aikana, se tarvitsee uuden pesun ja vasta tällöin myös silityksen.

Silitys on kuumakäsittely, joka vahingoittaa vanhoja kankaita. Kankaita ei siis pidä polttaa tulikuumalla silitysraudalla. Mietoja lämpötiloja kokeilemalla löytää kullekin kankaalle sopivan, tarpeeksi silittävän lämpötilan. Höyryä voi käyttää apuna.

HAME ja LIIVI

Paksuja vaatekappaleita on työlästä pestä joka käytön jälkeen. Hameita suojaa alla pidettävät muut vaatekappaleet. Siksi villavaatteet yleensä vain tuuletetaan, jos ne eivät ole erityisesti likaantuneet. Näihinkin vaatteisiin tulevat tahrat on poistettava mahdollisimman pian. Villakankaasta saattaa tahran saada helposti pois vain sen kohdan nopeasti saippuomalla ja huuhtelemalla, sillä hyväkuntoinen villa hylkii nesteitä ja hieman muitakin aineita.

Villavaatteita ei lioteta ja ne pestään varovasti käsin mahdollisimman suuressa pesualtaassa ja väljässä vedessä. Villavaatteiden pesuvesi saa olla vain kädenlämpöistä. Tavallista saippuaa ei kannata käyttää, sillä emäksinen pesuaine yhdessä mahdollisesti liian lämpimän pesuveden kanssa saa villan huopumaan. Pesuaineeksi sopivat mahdollisimman neutraalit, lisääineettomat pesuaineet, esim. Marseille-saippua sekä MiniRisk –astianpesuainetiiviste. Erityisesti villapesuun tarkoitettu Tenemoll sisältää eräitä lisäaineita, joten sen käyttö pitkään säilytettäville vaatteille saattaa olla hieman ongelmallista.

Huolellisen huuhtelun jälkeen vaate levitetään tai ripustetaan vääntämättä kuivumaan. Silitys ja prässäys kannattaa tehdä vasta sitten, kun vaatetta taas käytetään.

Rypistyneen hameen tai liivin voi laittaa saunan/suihkun jälkeen pesuhuoneen lämpöön ja kosteuteen vaatepuulle roikkumaan yön yli. Usein vaate oikenee tällä keinolla eikä sitä tarvitse silittää.